

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Andrzej Szweda-Lewandowski

Warszawa, 29-09-2023 r

DZP-WG.600.172.2023.EP

**Pani Beata Olejarz
Prezes Zarządu Głównego
Polskiego Związku Wędkarskiego**

Szanowna Pani,

Zwracam się z uprzejmą prośbą o rozpowszechnienie wśród Państwa członków poniższych informacji dotyczących gatunków obcych.

Unijne rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych (Dz. U. UE. L. z 2014 r. Nr 317, str. 35 z późn. zm.), określa ramy prawne dotyczące gatunków obcych obowiązujące na terenie całej Unii.

Rozporządzenie nr 1143/2014 zostało wdrożone do prawa krajowego ustawą z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1718).

ZAKAZ WPROWADZANIA DO ŚRODOWISKA GATUNKÓW OBCYCH

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o gatunkach obcych zakazuje się wprowadzania do środowiska oraz przemieszczania w środowisku gatunków obcych.

W związku z powyższym, w przypadku złowienia gatunków nierodzimych, w tym następujących gatunków:

- babka bycza (*Neogobius melanostomus*),
- babka łysa (*Babka gymnotrachelus*),
- babka rurkonosa (*Proterorhinus semilunaris*),
- babka szczupła (*Neogobius fluviatilis*),

złowione okazy należy niezwłocznie uśmiercić i nie można ich wpuszczać ani do łowiska, w którym je złowiono, ani do innych wód.

Zakaz wprowadzania do środowiska nie dotyczy działań z wykorzystaniem organizmów wodnych, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 883) oraz w art. 97 ust. 1 i art. 99 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim (Dz. U. z 2023 r. poz. 475, z późn. zm.).

INWAZYJNE GATUNKI OBCE STWARZAJĄCE ZAGROŻENIE DLA UNII/POLSKI

Niektóre gatunki obcego pochodzenia zostały uznane w Polsce lub Unii Europejskiej za gatunki inwazyjne – tj. takie, w przypadku których stwierdzono istotny negatywny wpływ na różnorodność biologiczną, czy usługi ekosystemowe, i podlegają szerszym obostrzeniom prawnym.

Listę takich inwazyjnych gatunków obcych (IGO) zawiera rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów (Dz.U. 2022 poz. 2649).

Za IGO stwarzające zagrożenie dla Unii/Polski uznano następujące organizmy, które można spotkać w akwenach wodnych:

RYBY

- bass słoneczny (*Lepomis gibbosus*)
- czebaczek amurski (*Pseudorasbora parva*)
- gambuzja kropkowana (*Gambusia holbrooki*)
- gambuzja pospolita (*Gambusia affinis*)
- moron biały (*Morone americana*)
- przydenka żebrowata (*Fundulus heteroclitus*)
- sumik czarny (*Ameiurus melas*)
- sumik karłowaty (*Ameiurus nebulosus*)
- sumik koralowy (sumik węgorzowaty) (*Plotosus lineatus*)
- trawianka (*Perccottus glenii*)
- *Channa argus*

PANCERZOWCE

- krab wełnistoreki (k. wełnistoszczypcy) (*Eriocheir sinensis*)
- rak luizjański (*Procambarus clarkii*)
- rak marmurkowy (*Procambarus fallax f. virginalis*, *Procambarus virginalis*)
- rak pręgowaty (r. amerykański) (*Orconectes limosus*, *Faxonius limosus*)
- rak sygnałowy (r. kalifornijski) (*Pacifastacus leniusculus*)
- *Faxonius rusticus*
- *Orconectes virilis*

GADY

- lancetogłów królewski (*Lampropeltis getula*)
- żółw jaszczurowaty (*Chelydra serpentina*)
- żółw malowany (*Chrysemys picta*)
- żółw ostrogrzbiety (*Graptemys pseudogeographica*)
- żółw ozdobny (*Trachemys scripta*)

w przypadku ich odłowienia, podobnie jak w przypadku wszystkich gatunków obcych, absolutnie nie można ich wpuszczać ani do łowiska, w którym je złowiono, ani do innych wód, a złowione okazy najlepiej niezwłocznie uśmiercić.

Dodatkowo, w przypadku ich stwierdzenia w środowisku, należy niezwłocznie powiadomić gminę właściwą dla miejsca stwierdzenia (art. 15 ustawy o gatunkach obcych). Zgłoszenie zawiera:

- 1) imię i nazwisko albo nazwę oraz: adres lub siedzibę / lub adres poczty elektronicznej / lub numer telefonu zgłaszającego;
- 2) nazwę IGO;

- 3) liczbę okazów IGO lub określenie zajmowanej przez nie powierzchni, o ile jest to możliwe do ustalenia;
- 4) miejsce i datę stwierdzenia obecności w środowisku IGO;
- 5) fotografię potwierdzającą obecność w środowisku IGO, w przypadku gdy została wykonana.

Zgłoszenie można przesłać pisemnie lub drogą elektroniczną.

Zgłoszenie takie uruchamia kolejne procedury szczegółowo opisane w ww. ustawie, tak by właściwy podmiot podjął działania zaradcze.

Wobec tych gatunków oprócz zakazu uwalniania/wprowadzania do środowiska oraz przemieszczania w środowisku obowiązują **dodatkowe zakazy m.in.:**

- **przechowywania, w tym w obiekcie izolowanym,**
- **wykorzystywania,**
- **wprowadzania do obrotu (w tym przypadku nie jest możliwe uzyskanie zezwolenia).**

Uwaga: zakazy dotyczą tylko żywych osobników, jaj lub ikry.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska lub regionalny dyrektor ochrony środowiska w pewnych sytuacjach może wydać zezwolenie na ww. czynności zakazane, m.in. w celu komercyjnego wykorzystania gatunku w ramach działań zaradczych np. dla ekspozycji w ośrodku edukacyjnym.

SANKCJE KARNE

Należy wskazać, że każdy kto narusza zakazy w stosunku do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski, m.in. wprowadza/uwalnia je do środowiska, przechowuje lub wprowadza do obrotu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Jeżeli sprawca tych czynów działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Ponadto podmiot, który narusza zakazy w stosunku do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski podlega administracyjnej karze pieniężnej w wysokości do 1 000 000 zł. Karę tę nakłada właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska uwzględniając warunki i okoliczności określone w ustawie.

Więcej informacji o gatunkach obcych i aspektach prawnych w tym zakresie, znajdują Państwo na stronie GDOŚ: <https://www.gov.pl/web.gdos/inwazyjne-gatunki-obce3>

W przypadku ewentualnych pytań proszę o kontakt z Departamentem Zarządzania Zasobami Przyrody (22 310 68 00).

Z poważaniem

ANDRZEJ SZWEDA-LEWANDOWSKI
Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
cyfrowo